

Balla Zsófia

PÁRATLAN NYOMON

Tordai Zádor emlékének

Frivolán, gyöngéden és okosan
játszol velünk sok-sok éve, Zádor. Ez
a csípős jószág ritka, akár a neved.
Bennünket most egy erdőmélyi túrán
lépésben vezetsz. És jövőnk sokan.

Nem dicsekedtél soha semmivel.
Titokban voltál nagyszerű.
Sosem mesélted el, hogy az *Erdélyi
Jelentéssel** megrengettél egy diktatúrát.

Bolondok napján, Nagycsütörtökön
temetünk Téged, s nem veszed zokon.
Felhő és napsütés fog közre, Zádor.
Életvágyat vált fel harag, a zápor.

Egyetlen vagy, akit derű idézget.
Nem gondolhat senki közönnyel
szigorú és ferdefényű szemedre.

Lassan emelkedik olajos tengerekből
hattyú halálunk.
A szárnya vízfodor. Csapása
meglengeti a Földet. Félelmet úz el.
Távozás töri töredelmesen
a partot. A tárgyak összenőnek:
hamutartók, lemezek, irhabunda,
kucsmák, levelek, a köfte-fűszer.

Minden száraz jel marad.

S amit találunk: elgurul
a gránátalma, és a kurta csók,
lehajló asszonyok puha pecsétje.
Elmaradnak a kagylóval-rákkal megrakott

* A párizsi *Irodalmi Újság*ban Tóth Sándorral közösen publikált tanulmánya, az 1977-es *Jelentés Erdélyből*.

pasták. S a korábban odaveszett
egykori társak. Nem idő emészti
el a barátot, hanem könnyű csillagok,
magáncsillagzatok. Kihátrál
a könyvbe írt szenvedély, az egyetlen
asszonynak írt levél,
s tízévnnyi tetszhalál.

Téged még nevelés formált – a kisebbségi lét
s az együttérzés. Egyszerre tűz és ég.
Te tudtad, miként ülhet egy nyeregbe
tudás és remény, és a reményt
meghazudtoló valóság és eszme,
vagy ész és eszmét vesztett gondolat.
Hogy az erkölcs tejüveg logikája
miféle öncsalásba ringat.

S te tudtad, miképp enyhül örökölt
szigor, miképp lejt szókimondás
a kímélet felé.

Nem csak most vagy néma. Tíz éven át
az voltál. De mégis, miért
mosolyogtál? Mi jó a földön,
és mi jó mibennünk,
aminek némán is örülni tudnánk?

Taníts meg engem.
Taníts meg csenddé porladt életeddel,
vidáman heverni az érdekek
sivatagában.

Kóró angyal, te – állj be
Klóthó és Athroposz közé.

Arra az asszonyra figyelj,
kit legjobban szerettél.
Aki elszegődött, hogy
nyelved és félelmed legyen.
A veszteséghez csak nők értenek.

Fogd le a vizsály, a párkák kezét,
valamit enyhíts az ítéleten.

Ha van megbocsátás, az azt jelenti:
újrakezdünk barátságot, szerelmet.
Mássá válunk, s ezt bizonyítjuk.

Ha Isten megbocsát,
mért nem kezdhetjük újra életünket?

Márciusban a legnehezebb élni.
Bár most robbannak ki a zöld virágok
kokárdái, kihamvad a tél, és vinni kell
a fagyot hátamon. De élni
a legédesebb. Tőled tanultam. S ha
nem lehet élni, akkor feltámadunk.

Vagy higgyük azt, hogy Isten becsapott?

Nyers ficsúr, te nagy orrú, lágy bohóc,
ott csattog a csók, az illatos kezdet
a nemlétezéshez.

Úgy emlékszem, nem szeretted a temetéseket.
De a dulcsácát, meggyet, áfonyát igen.
Hozzád beszélek, öreg kisfiú.
Dühös a tarkód, nem kérsz a világból.
A földünk kizuhant belőled.

Most, hogy megváltozott a postacímed,
a leveledet nem postás viszi,
hanem a szél –
egy szippantással felvontad a múltat
s kifordítottad, mint a kesztyűt:
most a mi jelenünkbe lóg.

Nincs idő röviden búcsúzni.
A színes kendőhöz, melyet nyakadban
viseltél, nem illik a sír.
De, hogy a világot elfogadd,
ahhoz illik a föld.

Jeleket festettél a fákra
egykor az erdőn. Mindig
hagytál jelet,
hogy megtaláljunk.

Mutass reánk kiritkult ujjaiddal.
Kérlek: kiálts,
küldj innen haza minket.